

LES CARTES MALLORQUINES DE JOVELLANOS

L'edició d'aquest corpus ha estat a càrrec de l'historiador Pere Fullana i Puigserver, qui a més d'aportar un magnífic cabal de notes explicatives al llarg de totes i cada una de les cartes, en fa un estudi preliminar complet i profund

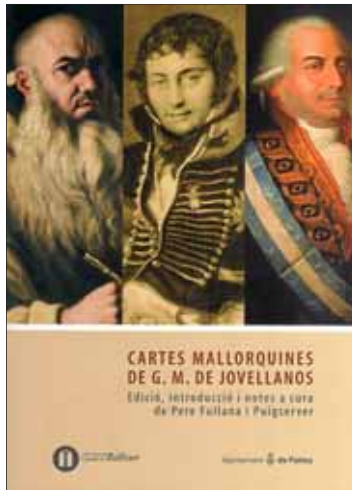

Text: **Tomàs Vibot**
tomasvibot@gmail.com

L'Ajuntament de Palma, dins la col·lecció Castell de Bellver, ens ofereix un nou títol d'un interès summament alt: *Cartes mallorquines de G. M. de Jovellanos*. Es tracta d'un epistolari que recull un total de 137 cartes –55 de les quals avui es troben perdudes però de què es tenen constància per altres fonts– que l'escriptor i intel·lectual Gaspar Melchor de Jovellanos escrigué amb mallorquins o amb residents temporals o estables a Mallorca durant la seva etapa de captivitat (1801-1808) i també durant els darrers tres anys de la seva vida (1808-1811). En total, aquesta relació epistolar s'establí amb 34 personatges, la gran majoria dels quals foren individus integrants de les elits socials, això és, metges, erudits, polítics, artistes, clergues, fins i tot senyores d'una certa posició social.

L'edició d'aquest corpus ha estat a càrrec de l'historiador Pere Fullana i Puigserver, qui a més d'aportar un magnífic cabal de notes explicatives al llarg de totes i cada una de les cartes, en fa un estudi preliminar complet i profund. Les cartes no hi han estat ordenades des d'un punt de vista cronològic, sinó que s'ha optat per un agrupament personal, el que per altra permet delimitar-ne molt les temàtiques. Un fet força curiós i que ve perfectament explicat a la introducció és que bona part de les cartes, tot i ser de Jovellanos, no varen ser signades per ell, sinó pels seus ajudants, atesa la reclusió.

Com diu Pere Fullana, "Les cartes ens permeten recuperar els fets i les vivències de Jovellanos a Mallorca, especialment entre 1804 i 1808, i la relació que sostingué amb mallorquins des de la seva partida de l'illa el maig de 1808 fins al novembre de 1811". I continua dient: "L'epistolari forma part de la memòria de Mallorca i particularment de Palma, amb el castell de Bellver com a epicentre, atès que no es conserven epístoles datades a la seva primera etapa, és a dir, durant la seva estada a la Cartoixa

Permeten entendre una gran varietat d'aspectes de la vida i del pensament de molts mallorquins de l'època

de Valldemossa. Sense Bellver, doncs, no es pot entendre globalment, la trajectòria personal de l'il·lustrat asturià, i el castell mateix no es comprèn sense incorporar al seu discurs descriptiu la tragèdia de l'insigne pres polític, víctima de la inseguretat jurídica en la qual vivien els ciutadans del final de l'Antic Règim". Recordem que

l'asturià romangué tancat a Bellver des del 5 de maig de 1802 fins al 5 d'abril de 1808, anys que afegits al temps que estigué a la Cartoixa, suposen poc més de la dècima part de la seva vida.

Aquest epistolari té un valor fonamental per interpretar la vida d'aquest intel·lectual i també per entendre una gran varietat d'aspectes de la vida i del pensament de molts mallorquins de l'època, amb els quals compartia un gran sensibilitat artística i cultural (com ara Tomàs de Verí): permeten posar de relleu el teixit social i cultural al voltant del qual gira la vida de Jovellanos. Però, a més d'aquest valor general, l'epistolari és força interessant per descobrir moltíssims aspectes particulars, íntims i no per això poc transcendents. Per un costat, Jovellanos aviat s'interessà per la cultura i la història de Mallorca, i també per la llengua. Durant l'estada a la Cartoixa va aprendre el català de Mallorca, el que li permeté entendre la documentació, fins i tot la medieval. Les referències dins les cartes a les seves consultes de cròniques, miscel·lànies o sèries documentals són constants, i segons afirma Pere Fullana, queda demos-

trat que, ni més ni manco, l'asturià llegí el *Llibre dels fets* de Jaume I. L'epistolari ens serveix, per tant, per captar l'estat del món de la investigació en aquells moments i com l'asturià descobrí la gran tradició historiogràfica de les Illes Balears i n'estudià bona part de la riquesa documental.

L'epistolari també demostra com Jovellanos s'interessà per molts altres aspectes, com ara la botànica, el medi ambient o les arts, i fins i tot caïres de la vida quotidiana, com el vi, el mobiliari o la dieta. Un capítol que resulta força curiós és com planteja reformes profundes a la Cartoixa.

Aquest epistolari no és ni molt manco la documentació més valuosa i important de tot el corpus de Jovellanos, però sí resulta un material imprescindible per entendre i interpretar una època molt concreta de la seva vida i per recrear el marc social i cultural de la societat mallorquina de principis del segle XIX.

Cartes mallorquines de G. M. de Jovellanos

Edició a cura de Pere Fullana i Puigserver

Ajuntament de Palma, Palma, 2010
206 pàg. / 12 €

UNA CURSA DE FONTS

Text: **Alex Martín Escribà**
martinescriba@usal.es

Escriure i córrer poden tenir moltes coses en comú. Ambdues disciplines són carreres de fons, solitàries, constants i patidores. Així ens ho explica Haruki Murakami a *De què parlo quan parlo de córrer*, un llibre que queda a mig camí entre l'autosuperació i el relat de ficció.

Si fins ara l'autor s'havia caracteritzat per no emprar gaires elements autobiogràfics en les seves novel·les, en aquesta ocasió l'escriptor japonès ens explica amb tota mena de detalls alguns dels aspectes més íntims de la seva vida quotidiana, això sí, conservant l'estil directe que el

Haruki Murakami afirma en aquest llibre que gairebé tot el que sap d'escriure ho ha après "corrent" cada dia

caracteritza.

En aquest llibre, i com diu l'escriptor, tot comença perquè "un bon dia et lleves i decideixes abandonar la teva vida noctàmbula, d'amo d'un local nocturn de jazz i t'adones, als trenta anys, de la teva vocació literària. Però descobreixes la incompatibilitat d'una vida creativa amb una vida desordenada, i decideixes fer un canvi radical. És aleshores quan et sotmetes a una dura disciplina física i comences a entrenar-te per córrer maratons."

A partir d'aquí, l'escriptor va relatant els secrets de l'èxit per aconseguir el seu propòsit: hàbits, planificació, dietes, ordre, força de voluntat, concentració, esforç, motivacions, pensaments, frustracions, prioritats, tot per aconseguir el seu nou objectiu. Perquè com diu l'escriptor "córrer cada dia és bàsic. Si deixés de fer-ho amb l'excusa que

estàs enfeinat, segur que no tornaria a córrer mai més. Hi ha molt poques raons per fer les coses i una camionada per no fer-les." I així van arribant els resultats: des de córrer la Marató de Boston fins a la desbaratada xifra de cent kilòmetres en una ultramarató al Japó, passant per la participació en in comptables curses de llarga distància per tot el món.

És així com l'escriptor és capaç d'escriure cent cinquanta pàgines –il·lustrades amb algunes fotografies– dedicades a explicar el procés de preparació, de com convertir-se en un novel·lista que

corre, dels avantatges que això suposa, i de com gairebé tot el que sap d'escriure ho ha après "corrent" cada dia. Perquè començar a córrer és poder centrar-se, poder escriure més i més hores.

D'aquesta manera convergeixen dos viatges iniciàtics en un:

escriure i preparar-se per córrer una marató com si d'una fórmula d'èxit es tractés. El resultat de tot plegat és un text apassionant perquè quan acabes de llegir el llibre només tens ganes de calçar-te unes sabatilles i sortir a córrer. En definitiva, la idea que ens exposa Murakami és que la

vida és ben bé una cursa de fons, perquè qualsevol acció que es faci cada dia, per banal que sigui, acaba sent un desafiament personal.

Fet i fet, un llibre que ens ensenya la importància de tenir reptes, i, el que és més important, de superar-se a si mateix. Allunyat d'un llibre barat d'autoajuda, d'un dietari qualsevol o d'un manual de psicologia enganyosa, *De què parlo quan parlo de córrer* és com la vida mateixa: una manera d'entendre la lluita diària, el sacrifici personal i, en resum, d'aconseguir créixer dia a dia. Perquè com diu l'autor "el mal és inevitable i el patiment és opcional". Esteu preparats?

De què parlo quan parlo de córrer

Haruki Murakami
Traducció d'Albert Nolla

Editorial Empúries, Barcelona, 2010
152 pàg. / 17 €